

VAKUF-NAMA SALIH-AGE, SINA MEHMED-AGINA IZ BIHAĆA

21. ramazana 1089 (6. novembra 1678).

Prijepis: Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu, Sidžil vakuf-nama.

Opis: Tekst vakuf-name je na turskom jeziku, očuvan, na izvjesnim mjestima nečitak i sa izvjesnim greškama.

Izdanja: Vakuf-nama dosad nije objavljena.

Tekst legalizacije:

Uvakufljenje koje je zapisano u njemu (ovom dokumentu) i registriranje (tog uvakufljenja) proteklo je (dogodilo se) preda mnom na najljepši način, pa sam ja donio presudu o njegovoj pravnoj valjanosti i neopozivosti kako u pojedinostima, tako i u sveukupnosti njegovoj, budući svjestan i poznajući različita mišljenja koja postoje među najstarijim pravnim učenjacima (imamima). Ovo je napisao siromah, od Allaha uzvišenoga ovisni, Osman efendi-zade Seyyid Muhammed Arif, vršilac dužnosti kadije u gradu Bihaću - neka su mu grijesi oprošteni.

(Seyyid Muhamed Arif)

Prijevod vakuf-name:

Hvala Allahu koji je svoje najodličnije robove učinio uglednim po tome što svoje imetke troše u raznovrsna dobra djela; koji im je pomogao da steknu za sebe različita pohvalna i dobra djela. Božija milost i spas neka padne na Njegova poslanika i vjerovijesnika Muhameda, najboljeg čovjeka od svih ljudi. A poslije toga, povod za pisanje, diktiranje i stavljanje na papir ove ugledne vakfije (vakuf-name), ovog teksta prekrasnog zaglavlja je slijedeći:

Na traženje Salih-age, sina Mehmed-agina, koji stanuje u mahali Donja Prikouna u Bihaću, ovlašten je i upućen od strane svijetlog šerijatskog

suda katib Mehmed- efendija da bi na licu mjesta zapisao ovo o čemu će niže biti riječi, a u svrhu vakufljenja i zaviještanja. Kada je stigao u menzilhanu koja se nalazi u navedenoj mahali i kada se sakupilo vijeće šerijatskog vjerzakona, navedeni Salih-aga je dao pravno valjanu, na zakonu zasnovanu izjavu i izričito priznanje koje se mora uvažavati, i u prisutnosti Bekir-age, sina Ali-efendijina, stanovnika navedene mahale koga je odredio i postavio za muteveliju a u svrhu registriranja uvakufljenja, na spomenutom održanom zboru (vijeća - medžlis) u prisustvu muslimana čija imena su zapisana na kraju ovoga dokumenta, izjavio je: "Vakufim i zaviještam pravno valjano i na vječna vremena, a u ime Allaha, neograničenog gospodara, jednu svoju stambenu kuću koja sadrži još tri sobe i jednu verandu (sofa) na katu, te jedan ahar (konjušnicu) u prizemlju sa zemljištem od četrdeset aršina na kome se nalazi, što je moje pravo vlasništvo, a nalazi se u navedenoj mahali, ograničeno s jedne strane imanjem Lakić Spase, s druge imanjem (...), s treće rijekom Unom, a sa četvrte javnim putem. Postavljam slijedeće uvjete (odredbe): Navedena kuća i zemljište (arsa) neka se posredstvom mutevelije po zakonu daju pod kiriju (u najam) zainteresovanome. Prihod koji se dobije neka se troši za plaće imama i hatiba cijele spomenute mahale podjednako (u jednakim iznosima). Oni neka dnevno uče po jednu časnu suru Jasin, a nagradu za to neka poklone za moju dušu. Navedeni Bekir-aga dokle god bude nosio odjeću ovoga života (dokle bude živ), neka on bude mutevelija spomenutog vakufa. Nakon njegove smrti, neka se za muteveliju postavljaju njegova muška djeca, njegovi unuci i potomci, i to oni koji su moralno najispravniji i najbolji. Ako, Bože sačuvaj, njegovi potomci izumru, neka se za muteveliju postavi neka pouzdana i povjerljiva osoba, uz znanje i posredovanje predstavnika svijetloga šerijata koji je ovlašten da daje pravna mišljenja (fetve), koji je kadija i muftija, te uz znanje i mišljenje stanovnika Bihaća. Izmjene i promjene u spomenutom vakufu neka budu uvijek u nadležnosti mutevelija (vakufa)." Izjavivši to, on je spomenuto i ograničeno zemljište i kuću - sve slobodno od bilo kakvih smetnji i opterećenja (šawagil), predao navedenom muteveliji. Mutevelija je izjavio da je to preuzeo kao vakuf (uvakufljenje) i da je primio na upravljanje kao što čine i drugi mutevelije. Nakon te zakonski provedene potvrde primopredaje (tasdik), navedeni vakif je odlučio da odustane od nagodbe i krenuo je pravcem nesporazuma i spora, pa je sa navedenim mutevelijom stupio u svađu i raspravu, izjavljujući: "Vakufljenje nekretnina je po pravnom mišljenju odabranog imama, Imam Azama, najstarijeg učenjaka-pravnika, koji je svjetionik naroda, koji razotkriva sumnje i nedoumice, pravno valjano, ali je to kao pozajmica (ima pravni status pozajmice) i ne poprima obaveznost i neopozivost, pa je dozvoljeno odustati od spomenutog vakufljenja, a onaj koji odustaje ne krši zakonom određenu odredbu. Ja zahtijevam da se spomenuta kuća povrati u moje vlasništvo kao što je ranije bila." Kada je to izjavio, navedeni mutevelija mu je odvratio ispravnim i zadovoljavajućim odgovorom, izjavivši:

"Premda po mišljenju Imam Azama, kako je već izneseno i objašnjeno, u ovom pitanju nema mjesta sumnji i nejasnoći (teškoći), veliki

poznavalac teologije i prava (arif-i samedani), Abu Yusuf, poznat kao Drugi Imam (tj. poslije Ebu Hanife Imama Azama), smatra da kada vakif izjavi: 'Uvakufio sam', a po mišljenju velikog učenjaka (Imami rabbani) Muhammed b. Hasan al-Saybani, predaja (uvakufljenog dobra) muteveliji s napomenom da se predaje na vječna vremena, vakufljenje postaje obavezno i neopozivo". Izjavivši to, on nije pristao da (uvakufjeno dobro) vrati i preda (vakifu), te su se tako raspravljali i parničili u prisutnosti navedenog katiba. Kada je svaki od njih zatražio da se parnica okonča, navedeni katib je smatrao da je bolje i preče da zadovolji stranu vakufa, bivši svjestan različitih stavova među velikim imamima, a uvažavajući sve ono što se mora uvažavati prilikom registriranja vakufa, pa je kao opunomoćenik, ovlašten da donese presudu, izrekao presudu, pravnovaljanu, zakonitu, koja se mora uvažavati o pravnoj važnosti i neopozivosti navedenog vakufa, a u prisutnosti navedenog vakifa. Ono što se dogodilo, navedeni katib je na određeno mjesto zapisao. Kada je (katib) sa opunomoćenim izaslanicima suda došao na sud i podnio izvještaj o onome što se dogodilo, navedena presuda je od strane suda bila provedena. "Ko to izmijeni nakon što je čuo, grijeh će pasti na one koji mijenjaju. Allah sve čuje i sve zna."

To se dogodilo i zapisano je 21. mjeseca ramazana blagoslovljenoga 1080 (6. novembra 1678).

Zavedeno 30. ejlula (septembra) 1899.

Svjedoci čina:

Hasan-efendi, Muhamed-aga i Hasan-aga, članovi vijeća Vrhovnog Suda; Muhamed-efendija, sekretar Vrhovnog Suda; hadži Hasan-aga; Burzić Ibrahim-aga; Piralčić Mehmed-aga; Muharem-aga Delić, dizdar; Hošić Salih-aga; Sarač Muharem-aga i drugi.

Prijevod:

Fehim Nametak

اولاد و بیع و شراعتی از ان امام اسرار نوح حج شریف
یا از ان ایچان در دره تقطع کوه و دره
قیمت غرضش

